

مهروماه

هومان

• درسنامه های جامع با موشکافی و تحلیل کامل متن کتاب درسی

• بیش از ۱۳۴۰ سؤال متنوع امتحانی

خلاصه کیسولی

۱۲ کاربرگ امتحانی +

به نام خدای مهربان

● برای دریافت
آرشیو امتحانات
این کد رو اسکن کن.

سؤالات کوتاه پاسخ

۲۴۵. چرا متکران معاد، خود را به هر کاری سرگرم می سازند؟
 ۲۴۶. دیدگاه متکران معاد نسبت به مرگ چیست؟
 ۲۴۷. عامل بی ارزش شدن زندگی دنیا برای متکران معاد چیست؟
 ۲۴۸. آیا فرو رفتن در گرداب آلودگی ها مختص متکران معاد است؟

تعریف اصطلاح

۲۴۹. متکران معاد:

سؤالات دو گزینه ای

۲۵۰. آیه «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَىٰ...» به کدام دیدگاه اشاره دارد؟
 الف) انکار معاد ب) اعتقاد به معاد
 ۲۵۱. از دقت در آیات، کدام یک از سخنان زیر کافران نه از روی علم، بلکه از روی ظن و خیال خود می گویند؟
 الف) «وَمَا يَهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ» ب) «فَإِنَّا مَاتُوا إِنْتَبَهُوا»

سؤالات سه گزینه ای

۲۵۲. فرو رفتن در هوس ها برای معتقدین به معاد چه عاقبتی دارد و زندگی آنان چگونه خواهد شد؟
 ۱) هدف قرار دادن زندگی دنیوی در عین انتقاد به حیات اخروی - پیروی از ظن و گمان
 ۲) هدف قرار دادن زندگی دنیوی در عین اعتقاد به حیات اخروی - فرو رفتن در گرداب آلودگی ها
 ۳) انکار زندگی پس از مرگ در عین اعتقاد به متلاشی شدن جسم و روح انسان - پیروی از ظن و گمان
 ۲۵۳. پیامد این تفکر که «برخی از افراد با اینکه می گویند آخرت را قبول دارند، اما در زندگی خود به گونه ای عمل می کنند که گویی آخرتی در پیش ندارند» کدام مورد است؟
 ۱) به دلیل فرو رفتن در هوس ها، دنیا را معبود و هدف خود قرار می دهند و از یاد آخرت غافل می شوند.
 ۲) با اینکه این قبول داشتن به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده است، اما به لطف و رحمت الهی امیدوارند.
 ۳) زندگی چند روزه دنیا، برایشان بی ارزش می شود و به انواع بیماری های روحی دچار می شوند.
 ۲۵۴. کدام آیه شریفه، به دیدگاه افرادی که برای انسان حقیقتی جز جسم و تن قائل نیستند، اشاره دارد؟
 ۱) «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَىٰ وَ مَا يَهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ»
 ۲) «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَ لَعِبٌ وَ إِنَّا لَنَرَاهَا لَهْيًا لَبِثًا»
 ۳) «النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا إِنْتَبَهُوا»
 ۲۵۵. کدام مورد بیانگر پیامدهای انکار معاد برای انسان در زندگی دنیاست؟
 ۱) بیرون آمدن از بن بست در زندگی دنیایی و باز شدن پنجره های روشنایی
 ۲) کناره گیری از دیگران و بی ارزش شدن این زندگی چند روزه دنیا
 ۳) لذت بردن از کار و زندگی و تلاش بسیار به همراه انرژی فوق العاده

پاسخ کامل (تشریحی)

۲۵۶. دیدگاه متکران معاد، پیرامون مرگ چیست؟
 ۲۵۷. آثار انکار معاد برای انسانی که میل به جاودانگی دارد، چیست؟
 ۲۵۸. گروهی از متکران معاد که نمی توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند، از نظر روحی در زندگی چگونه هستند؟ نتایج و آثار آن را در این افراد بنویسید.
 ۲۵۹. چرا زندگی و رفتار برخی از معتقدان به معاد، تفاوتی با متکران معاد ندارد؟
 ۲۶۰. آیا گروهی که راه بی توجهی و غفلت از مرگ را پیش می گیرند، شیوه درستی را انتخاب کرده اند؟ چرا؟

سؤالات داده محور

۲۶۱. ارزش دنیا و زندگی دنیوی همیشه به عنوان عتصری مؤثر در تحرک انسان ها بوده است تا جایی که کسانی که دنیا برایشان بی ارزش می شود و به سوی خودکشی کشیده می شوند. مهتاب بسیار در این مورد تأمل و تفکر می کند و به دنبال پاسخ به این پرسش است که چه چیزی می تواند سبب بی ارزش شدن دنیا برای یک انسان شود. با توجه به اطلاعات درس چگونه می توان به مهتاب کمک نمود؟
 ۲۶۲. نازنین همیشه نسبت به انسان هایی که دارای ظاهر مذهبی هستند، اما برخی اعمال زشت و متکرات را مرتکب می شوند اظهار تعجب می کند. از نظر او چگونه ممکن است کسی هم خدا را قبول داشته باشد و به آخرت ایمان داشته باشد و هم اینکه کارهای بسیار زشت و گناهان کبیره را مرتکب شود. اگر بخواهید پاسخی به او بدهید چه می گوید؟

پاسخ سؤالات درس ۳

۱۸۴. الف) این زندگی دنیا، جز سرگرمی و بازی نیست و سرای آخرت، زندگی حقیقی است. اگر می دانستند. ب) این آیه بر کم ارزش بودن زندگی دنیوی و حقیقی بودن زندگی آخرت تأکید می کند.
۱۸۵. الف) به پیامد اول: پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می شود و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می گیرد. ب) ایمان به خدا و روز آخرت و انجام عمل صالح
۱۸۶. الف) مردم [در این دنیا] در خوابند، هنگامی که بمیرند، بیدار می شوند. ب) دیدگاه معتقدین به معاد ج) در این دیدگاه، زندگی دنیوی همچون خوابی کوتاه و گذراست و زندگی حقیقی در جهانی دیگر معنا می یابد.
۱۸۷. درست
۱۸۸. نادرست پیامبران الهی مرگ را غروبی برای جسم و تن و طلوعی برای روح انسان می دانند.
۱۸۹. درست ۱۹۰. نادرست فرصت محدودی داریم.
۱۹۱. نادرست مرگ، غروبی برای جسم و تن و طلوعی برای روح است.
۱۹۲. درست ۱۹۶. راه آزادی
۱۹۳. جسمانی - روحانی ۱۹۷. سعادت - ظالمان
۱۹۴. آگاهی - حیات ۱۹۸. دل نمی سپرند.
۱۹۵. نابودی و فنا - بقا
۱۹۹. الف) ۳ ب) ۴ ج) ۲ د) ۱
۲۰۰. بُعد جسمانی مانند سایر اجسام و مواد، دائم در حال تجزیه و تحلیل است و سرانجام فرسوده و متلاشی می شود.
۲۰۱. چستی مرگ و آینده انسان پس از آن
۲۰۲. آنان که فراوان به یاد مرگ اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می کنند.
۲۰۳. محدود است و با مرگ انسان پایان می یابد.
۲۰۴. با این دیدگاه، پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می شود و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می گیرد.
۲۰۵. دو دیدگاه: ۱) اعتقاد به معاد ۲) انکار معاد
۲۰۶. انسان دیگر ترسی از مرگ ندارد و همواره آماده فداکاری در راه خداست.
۲۰۷. زیرا خداپرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می کنند و زیبا هم زندگی می کنند، اما به آن دل نمی سپرند.
۲۰۸. برای کسانی که زندگی را محدود به دنیا می بینند. یا با کوله باری از گناه با آن مواجه می شوند.
۲۰۹. با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان ها
۲۱۰. نهراسیدن از مرگ
۲۱۱. آن گاه که حیات این دنیا چیزی جز ننگ و ذلت نباشد و فداکاری در راه خدا ضروری باشد، انسان ها به استقبال شهادت می روند.
۲۱۲. ایشان فرمودند: «من مرگ را جز سعادت، و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی بینم».
۲۱۳. تلاش و توان بسیار در انجام کارهای نیک و خدمت به خلق خدا
۲۱۴. گزینه الف: ویژگی های بُعد جسمانی: متلاشی شدن، تجزیه و تحلیل پذیری ویژگی های بُعد روحانی: تجزیه و تحلیل نمی پذیرد - متلاشی نمی شود و بعد از مرگ بدن باقی مانده (فناپذیری) و آگاهی و حیات خود را از دست نمی دهد.
۲۱۵. گزینه ب: تحلیل پذیری و تلاش پذیری (متلاشی شدن) هر دو مربوط به بُعد جسمانی انسان است و تغییر پذیری مربوط به هر دو بُعد روحانی و جسمانی انسان است.

۱۷۵. ۱) زیبا و لذت بخش نشان دادن گناه ۲) سرگرم کردن به آرزوهای سراب گونه دنیایی ۳) غافل کردن از خدا و یاد او ۴) ایجاد کینه و دشمنی میان افراد
۱۷۶. از آنجا که ما بیش از حیوانات سرمایه و استعداد داریم، قطعاً هدف و مسیر ما نیز باید متفاوت از آن ها باشد.
۱۷۷. هدف و مسیر حرکت هر کس با توانایی ها و سرمایه هایش هماهنگی دارد. اگر کسی سرمایه ای اندک داشته باشد، به کاری کوچک روی می آورد. ولی هرچه بر این سرمایه افزون گردد، هدف های بزرگ تری را می تواند مدنظر قرار دهد و به کارهای ارزشمندتری روی آورد. انسان سرمایه های عظیم و ارزشمندی همچون عقل، وجدان و راهنمایان الهی و... دارد: سرمایه هایی که حیوانات و گیاهان از آن برخوردار نیستند. از آنجا که ما بیش از حیوانات سرمایه و استعداد داریم، قطعاً هدف و مسیر ما نیز باید متفاوت از آن ها باشد.
۱۷۸. «خداوند به شما وعده حق داد: اما من به شما وعده ای دادم و خلاف آن عمل کردم. البته من بر شما تسلطی نداشتم: فقط شما را به گناه دعوت کردم. این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید. امروز خود را سرزنش کنید نه مرا. نه من می توانم به شما کمکی کنم و نه شما می توانید مرا نجات دهید».
۱۷۹. هدف و مسیر حرکت هر کس با توانایی ها و سرمایه هایش هماهنگی دارد. انسان سرمایه های عظیم و ارزشمندی همچون عقل، وجدان، راهنمایان الهی و... دارد: سرمایه هایی که حیوانات و گیاهان از آن برخوردار نیستند. از آنجا که ما بیش از حیوانات سرمایه و استعداد داریم، قطعاً هدف و مسیر ما نیز باید متفاوت از آن ها باشد. پس چگونه می توانیم به کاری که در حد و اندازه حیوانات است، قانع شویم و در همان سطح بمانیم. هدف ما باید به وسعت سرمایه هایمان باشد.
۱۸۰. شیطان خود را برتر از آدمیان می پندارد و سوگند یاد کرده است که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری در ما ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه کردن می دهیم یا راه فریب را بر او می بندیم.
۱۸۱. ۱) نفس اماره ۲) شیطان
- نفس اماره: عاملی درونی، انسان ها را برای رسیدن به لذت های زودگذر دنیایی، به گناه دعوت می کند و از پیروی از عقل و وجدان باز می دارد. میل سرکشی که در درون انسان طغیان می کند و وی را به گناه فرامی خواند، «نفس اماره»، یعنی فرمان دهنده به بدی ها نامیده می شود.
۱۸۲. اینکه انسان ها بتوانند برخلاف اهداف و هدایت الهی تصمیم گیری و عمل نمایند، ناشی از سرمایه اختیار است. هر کسی با اختیار خود راهی را گزینش و انتخاب می نماید. انسان در مسیر رشد خود دارای دو مانع و دشمن است. یکی درونی که همان نفس اماره است و دیگری بیرونی که همان شیطان است.
۱۸۳. راه های فریب شیطان در آیات قرآن کریم: «شیطان می خواهد به وسیله شراب و قمار در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و نماز باز دارد»، «شیطان، هر کاری را که (گناهکاران) می کردند، در نظرشان زینت داد.» و «کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن ها، پشت به حق کردند، شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی فریفته است».

و نتوانند داد خود را از ظالمان بستانند، قطعاً در جهان دیگری خداوند آن‌ها را به سزای اعمالشان خواهد رساند.

۲۳۰. مرگ چیزی نیست مگر پلی که شما را از ساحل سختی‌ها به ساحل سعادت و کرامت و بهشت‌های پهن‌ور و نعمت‌های جاوید عبور می‌دهد. پس کدام‌یک از شما کرامت دارد که از زندان به قصر منتقل شود؟

۲۳۱. با این دیدگاه پنجره امید و روشنائی به روی انسان باز می‌شود و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می‌گیرد. چنین انسانی دارای انرژی فوق‌العاده و همتی خستگی‌ناپذیر می‌شود و از کار خود لذت می‌برد. او با تلاش و توان بسیار در انجام کارهای نیک و خدمت به خلق خدا می‌کوشد و می‌داند که هرچه بیشتر در این راه گام بردارد، آخرت او زیباتر خواهد بود.

۲. انسان دیگر ترسی از مرگ ندارد و همواره آماده فداکاری در راه خداست. ۲۳۲. خیر: نترسیدن خداپرستان از مرگ به این معنا نیست که آنان آرزوی مرگ می‌کنند، بلکه آنان از خداوند عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها، زمینه رشد خود را فراهم آورند تا بتوانند با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند. ۲۳۳. الف دیدگاه منکران معاد ب گذشت روزگار - خیر این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط ظن و خیال آنان است. ج کافران (منکران معاد) ۲۳۴. منکرین معاد - منکرین معاد

۲۳۵. نادرست این آثار و پیامدها، گریبان کسانی را نیز که معاد را قبول دارند، اما این قبول داشتن به ایمان و باور قلبی آنان تبدیل نشده است، می‌گیرد.

درست ۲۳۶

۲۳۸. نادرست این ویژگی مختص منکران معاد است.

۲۴۰. بی‌نهایت طلب - جاودانگی

درست ۲۳۹

۲۴۱. هوس‌ها - یاد آخرت

۲۴۲. جسم و تن ۲۴۳. تسکین

۲۴۴. الف ۵ ب ۴ ج ۱ د ۲

۲۴۵. این افراد خود را به هر کاری سرگرم می‌کنند تا آینده تلخی را که در انتظار دارند فراموش کنند.

۲۴۶. مرگ، پایان زندگی است. ۲۴۷. میل به جاودانگی

۲۴۸. خیر، این آسیب گریبان کسانی را نیز که معاد را قبول دارند، اما این قبول داشتن به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده است، می‌گیرد.

۲۴۹. گروهی وجود جهان پس از مرگ را انکار می‌کنند و معتقدند با فرارسیدن مرگ انسان و متلاشی شدن جسم او، پرونده او برای همیشه بسته می‌شود.

۲۵۰. الف: آیه به دیدگاه انکار معاد اشاره می‌کند که براساس آن، منکران مرگ را فقط به گذشت روزگار نسبت می‌دهند.

۲۵۱. الف: خداوند در آیه ۲۴ سوره جاثیه در مورد ادعای کافران که می‌گویند: «ما یهلکنا الا الدهر» (و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند). می‌فرماید: «و ما لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ» (البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند).

۲۵۲. الف: برخی معتقدین به معاد به‌دلیل اینکه این اعتقاد تبدیل به ایمان و یقین قلبی نشده و فریفته دنیا و دلبسته به آن نشده‌اند دارای عملکردی شبیه منکران معادند. البته ایشان زندگی پس از مرگ را انکار نمی‌کنند، اما از خداوند و آخرت غافل‌اند و در نهایت دچار سرگردانی و فرو رفتن در آلودگی‌ها می‌شوند.

رقت کنیه: پیروی از «ظن و گمان» در قرآن کریم برای منکران معاد به کار رفته است نه معتقدان غافل.

۲۱۶. گزینه «ب»: پیامبر (ص) می‌فرمایند: «باهوش‌ترین مؤمنان کسانی هستند که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند».

۲۱۷. گزینه «الف»: با توجه به آیه، کسانی که به خدا و روز قیامت ایمان دارند و عمل صالح انجام می‌دهند، دچار ترس و اندوه نمی‌شوند: «فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»

۲۱۸. گزینه «الف»: جهان آخرت در دیدگاه معتقدین به معاد زندگی حقیقی است: «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ»

۲۱۹. گزینه «۳»: قرآن کریم در آیه «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ»: «این زندگی دنیا، جز سرگرمی و بازی نیست و سرای آخرت، زندگی حقیقی است، اگر می‌دانستند». بیان می‌کند که انسان‌ها برای نابودی خلق نشده‌اند و زندگی حقیقی انسان‌ها در جهان آخرت رقم می‌خورد.

۲۲۰. گزینه «۱»: یکی از پیامدهای اعتقاد به معاد و پایان‌پذیر و موقتی بودن دنیا این است که انسان دیگر از مرگ هراسی ندارد و همین عامل سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی آن برسد و آن‌گاه که حیات این دنیا چیزی جز ننگ و ذلت نباشد و فداکاری در راه خدا ضروری باشد، انسان‌ها به استقبال شهادت می‌روند.

۲۲۱. گزینه «۳»: خداوند متعال در آیه ۶۹ سوره مائده می‌فرماید: «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»: «هر کس به خداوند و روز آخرت ایمان بیاورد و کار شایسته انجام دهد، پس نه ترسی بر ایشان است و نه غمگین می‌شوند». این آیه بیانگر یکی از پیامدهای اعتقاد به معاد، یعنی باز شدن پنجره امید و روشنائی به روی انسان و نهراسیدن از مرگ است، چراکه می‌داند هیچ‌یک از کارهای نیک او در جهان آخرت بی‌پاداش نمی‌ماند.

۲۲۲. گزینه «۳»: نهراسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری در میان پیروان پیامبران الهی سبب می‌شود که دفاع از حق مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی آن برسد.

رقت کنیه: معتقدان به معاد آرزوی مرگ نمی‌کنند.

۲۲۳. گزینه «۲»: پیامبر اکرم (ص) فرمودند: «باهوش‌ترین مؤمنان آنان‌اند که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند».

۲۲۴. گزینه «۳»: نترسیدن خداپرستان از مرگ به این معنا نیست که آنان آرزوی مرگ می‌کنند، بلکه آنان از خداوند عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها، با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند.

۲۲۵. گزینه «۲»: در آیه «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ» به این موضوع اشاره شده است که حیات دنیا نسبت به آخرت بازیچه است و حیات واقعی در آخرت محقق می‌شود.

۲۲۶. گزینه «۳»: خداپرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند، اما به آن دل نمی‌سپزند. از این‌رو مرگ را ناگوار نمی‌دانند.

۲۲۷. بُعد روحانی و غیرجسمانی انسان، تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد، متلاشی نمی‌شود و بعد از مرگ بدن، باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد.

۲۲۸. پیامبران الهی و پیروان آنان مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی‌پندارند؛ بلکه آن را غروبی برای جسم و تن انسان و طلوعی درخشان‌تر برای روح انسان می‌دانند یا پلی به حساب می‌آورند که آدمی را از یک مرحله هستی (دنیا) به هستی بالاتر (آخرت) منتقل می‌کند.

۲۲۹. این شور و نشاط به این دلیل است که آن‌ها می‌دانند که هیچ‌یک از کارهای نیکشان در آن جهان بی‌پاداش نمی‌ماند. حتی اگر آن کارها به چشم کسی نیاید و نیز اطمینان دارند که اگر در این مسیر ظلمی به آن‌ها بشود

پاسخ سؤالات درس ۴

۲۶۳. الف خداوند کسی است که هیچ خدایی جز او نیست. او قطعاً شما را در روز قیامت جمع می‌کند که شکی در [وقوع] آن نیست، و چه کسی در سخن از خدا راستگوتر است؟ ب به دلیل راستگوترین بودن خداوند.

۲۶۴. الف به کسانی که به انکار معاد می‌پردازند. ب امکان معاد و به آفرینش نخستین انسان اشاره دارد. ج زیرا خطوط سر انگشتان هیچ انسانی با دیگری یکسان نیست و این خود نشانی از قدرت خداست که سر انگشت میلیاردها انسان را به گونه‌ای خلق کرده است که هیچ شباهتی با دیگری ندارد. خداوندی که از چنین قدرتی برخوردار است قطعاً قادر به بازگرداندن حیات به انسان‌ها نیز هست.

۲۶۵. امکان معاد با اشاره به پیدایش نخستین انسان

۲۶۶. امکان معاد با اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت

۲۶۷. درست

۲۶۸. نادرست بعید بودن چیزی برای انسان هرگز دلیل بر غیرممکن بودن آن نیست.

۲۶۹. درست

۲۷۰. نادرست در این شرایط احتیاط کرده و اعلام خطر را می‌پذیریم.

۲۷۱. نادرست این ویژگی استدلال‌های امکان معاد است.

۲۷۲. حیات برتر ۲۷۵. ایمان به آخرت

۲۷۳. پیامبران - معاد ۲۷۶. ایمان به آخرت (معاد)

۲۷۴. یکتاپرستی (توحید) ۲۷۷. آفرینش نخستین

۲۷۸. الف ۱ ب ۴ ج ۵ د ۲

۲۷۹. ایمان به زندگی در جهان دیگر، در کنار توحید و یکتاپرستی

۲۸۰. مردم دو دسته می‌شوند: گروهی به آن ایمان آورده و گروهی آن را بعید دانسته و انکار کرده‌اند.

۲۸۱. از این قانون عقلی پیروی کنیم که «دفع خطر احتمالی، لازم است».

۲۸۲. تنها به خبر دادن از آخرت قناعت نکرده، بلکه بارها با دلیل و برهان آن را ثابت کرده است.

۲۸۳. دفع خطر احتمالی لازم است. ۲۸۴. نشناختن قدرت خدا

۲۸۵. پس از صد سال - غذای ایشان پس از صد سال سالم مانده و فاسد نشده بود ولی الاغ ایشان پوسیده و متلاشی شده بود.

۲۸۶. ۱ آفرینش نخستین انسان ۲ نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان ۳ اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت

۲۸۷. معاد امری ممکن و شدنی است و خدا بر انجام آن تواناست.

۲۸۸. وقوع معاد امری ضروری و واقع نشدن آن از نظر قرآن، امری محال و نارواست.

۲۸۹. انسان در مواقعی که احتمال خطر یا خسارتی در میان باشد، سعی می‌کند جلوی خسارت احتمالی را بگیرد و از خطری که ممکن است پیش آید، بگریزد.

۲۹۰. گزینۀ «الف»: استدلال‌های قرآن کریم درباره معاد، دو دسته هستند: (امکان و ضرورت) که اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت، به امکان معاد، یعنی ممکن و شدنی بودن آن اشاره می‌کند.

۲۹۱. گزینۀ «الف»: عبارت «می‌دانم خدا بر هر کاری تواناست» از زبان عزیر نبی (ع) به نمونه‌ای از زنده شدن مردگان اشاره دارد و «محال و ناروا بودن عدم وقوع قیامت»، بیانگر ضرورت معاد است.

۲۵۳. گزینۀ «۱»: آثار و پیامدهای انکار معاد، گریبان کسانی را نیز که معاد را قبول دارند، اما این قبول داشتن به ایمان و باور قلبی آن‌ها تبدیل نشده است، می‌گیرد. این افراد به دلیل فرو رفتن در هوس‌ها، دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند و از یاد آخرت غافل می‌شوند و از این‌رو، زندگی و رفتار آنان به گونه‌ای است که تفاوتی با منکران معاد ندارد.

۲۵۴. گزینۀ «۱»: آیه «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَ نَحْيَىٰ وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ» بیانگر این است که کافران گفتند تمام زندگی انسان در همین دنیا خلاصه می‌شود و سبب مرگ و زندگی انسان چیزی جز همین دنیا (دهر) نیست.

۲۵۵. گزینۀ «۲»: دقت کنید که به جز گزینۀ «۲» تمامی پیامدها برای معتقدان به معاد است و از این جهت صحیح نمی‌باشند.

۲۵۶. گروهی وجود جهان پس از مرگ را انکار می‌کنند و با فرا رسیدن مرگ انسان و متلاشی شدن جسم او، پرونده او را برای همیشه می‌بندند در این دیدگاه، مرگ پایان زندگی است و هر انسانی پس از مدتی زندگی در دنیا، دفتر عمرش بسته می‌شود و حیات او پایان می‌یابد و رهسپار نیستی می‌گردد.

۲۵۷. از پیامدهای مهم این نگرش برای انسانی که بی‌نهایت طلب است و میل به جاودانگی دارد، این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. روشن است که این شیوه، عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت.

۲۵۸. گروهی دیگر که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند، همین زندگی چند روزه نیز برایشان بی‌ارزش می‌شود. در نتیجه به یأس و ناامیدی دچار می‌شوند و شادایی و نشاط زندگی خود را از دست می‌دهند؛ از دیگران کناره می‌گیرند و به انواع بیماری‌های روحی دچار می‌شوند. گاهی نیز برای تسکین خود و فرار از ناراحتی، در راه‌هایی قدم می‌گذارند که روز به روز بر سرگردانی و یأس آنان می‌افزاید.

۲۵۹. زیرا اعتقاد این افراد به معاد، به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده است. این افراد به دلیل فرو رفتن در هوس‌ها، دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند و از یاد آخرت غافل می‌شوند و از این‌رو، زندگی و رفتار آنان به گونه‌ای است که تفاوتی با منکران معاد ندارند.

۲۶۰. خیر، نباید از آنچه واقعی است و حتماً اتفاق خواهد افتاد، فرار کرد؛ زیرا فرار از آن معنا ندارد. فرار از مرگ همان به سوی آن رفتن است. علاوه بر این فرار از مرگ سبب می‌شود که انسان خودش را برای آن آماده نکند و در وقت مواجهه با مرگ زیان ببیند. آن هم یک زیان دائمی که قابل جبران نیست.

۲۶۱. یکی از پیامدهای انکار معاد، یأس و ناامیدی و بی‌ارزش شدن زندگی دنیاست. انسانی که از طرفی میل به جاودانگی و بقا دارد و از طرفی باور کرده است که هیچ‌گاه ابدیت و بقا را تجربه نمی‌کند و با مرگ، نیست و نابود می‌شود. او در نتیجه به یأس و ناامیدی دچار می‌شود و شادایی و نشاط زندگی را از دست می‌دهد؛ از دیگران کناره می‌گیرد و به انواع بیماری‌های روحی دچار می‌شود.

بسیاری از این انسان‌ها برای رهایی از سردرگمی و... دست به خودکشی و اقدامات نامناسب می‌زنند. گاهی نیز برای تسکین خود و فرار از ناراحتی، در راه‌هایی قدم می‌گذارند که روز به روز بر سرگردانی و یأس او می‌افزاید.

۲۶۲. غفلت از مرگ مخصوص کافران و منکران معاد نیست، بلکه معتقدان نیز گاهی دچار آن می‌شوند؛ آثار و پیامدهای انکار معاد، گریبان کسانی را نیز که معاد را قبول دارند، اما این قبول داشتن به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده است، می‌گیرد. این افراد به دلیل فرو رفتن در هوس‌ها، دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند و از یاد آخرت غافل می‌شوند و از این‌رو، زندگی و رفتار آنان به گونه‌ای است که تفاوتی با منکران معاد ندارد.

آدمی در عالم خاک، نمی‌آید به دست
عالمی دیگر نباید ساخت و زنه آدمی

راستش همه شما میدونین که دروس عمومی فقط در امتحان نهایی مورد پرسش قرار می‌گیره و دارای تأثیر ۶۰ درصد قطعی هست و توی سؤالات کنکور دیگه تأثیری نداره ... اما نتایج کنکور نشون داد که همین تأثیر عمومی‌ها بود که رتبه‌ها رو خیلیییییییی جابه‌جا کرد و بچه‌ها متوجه شدن که عمومی‌ها رو باید جدی جدی بگیرن.

کتاب پرسؤال: توی درسنامه‌ها تمامی متون و نکات درس، آیات و روایات و اشعار به همراه پیام‌های امتحانی و درجه یک، تمامی فعالیت‌های کلاسی و پاسخ به سؤالات اندیشه و تحقیق و... اومده و بعدش هم براتون سؤالات امتحانی تشریحی دقیقاً مثل امتحان نهایی آوردیم با یه تفاوت بزرگ، اون هم اینکه سؤالات هر درس به **دو بخش** تقسیم شده که **بخش اول** مربوط به نیمه اول هر درس و تقریباً میشه گفت به اندازه یک زنگ کلاسی زمان یادگیری ازتون می‌گیره و طبیعتاً **بخش دوم** هم مربوط به نیمه دوم درس بوده و سؤالات مختص خودش رو داره. البته سؤالاتی که ترکیبی از کل درس بوده رو هم توی بخش دوم آوردیم.

از سؤالات که بگذریم می‌رسیم به پاسخنامه تشریحی سؤالات که انصافاً کامل و آموزشیه. بچه‌ها شدیداً و اکیداً توصیه می‌کنم حتی اگر سؤالات رو درست هم جواب دادین بازم برین و پاسخ تشریحی رو بخونین چون خوندن اون‌ها خودش یک مرور کامل حساب میشه و اثرات شگرفی در تثبیت اطلاعات توی ذهن شما داره.

کتابچه خلاصه کپسولی اما بچه‌ها براتون یه هدیه کوچک، اما بسیار کاربردی گذاشتیم که حالشو ببرین. «خلاصه کپسولی» که در اصل خلاصه کل کتابه شامل «مهم‌ترین آیات و احادیث کتاب درسی» و «تعاریف» و «خلاصه دروس» هست.

اول از مدیر محترم انتشارات مهر و ماه که در طول این هجده سال که ما برایشون کتاب نوشتیم همیشه نسبت به کتاب‌های دین و زندگی به عرق خاصی داشتن و کمک‌حالمون بودن.

از مدیر و مجموعه زحمتکش دروس انسانی در انتشارات مهروماه، آقای محمدبیگی و آقای حیدر تشکر می‌کنم. همچنین از آقای آقاصالح که زحمت ویراستاری علمی کتاب رو به خوبی انجام دادن و از خانم مهشید بشیری که با حوصله بسیار تمامی مراحل کار رو پیگیری کردن، تشکر می‌کنم.

به تیم عالی و خوب هنری و فنی که انصافاً کتاب‌های مهرماه رو بین تموم ناشرها چشم‌نواز کردن خصوصاً مدیر محترم تولید آقای محمد یوسفی و همکارانشون خسته نباشید میگیم. همچنین به همکاران محترم بنده در واحد فروش خصوصاً مدیر فروش خیلییی پرانرژی‌مون عباس خان گودرزی و همکاران عزیزم در واحد روابط عمومی و سایت و هماهنگی و... خداقوت میگیم.

راستی برای هر ایراد و نکته و پیشنهاد و درد دل و... که داشتین، گوش شنوا هستم و حتماً پیگیری هم می‌کنم. کافیه از طریق ایمیل Hashemi.hadi2000@gmail.com بهم برسونین.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

یا علی

فهرست

بخش اول:

تفکر و اندیشه

۵

- درس ۱: هدف زندگی ۶
- نمونه سؤالات امتحانی ۱۰
- درس ۲: پر پرواز ۱۵
- نمونه سؤالات امتحانی ۱۸
- درس ۳: پنجره‌ای به روشنایی ۲۲
- نمونه سؤالات امتحانی ۲۵
- درس ۴: آینده روشن ۲۹
- نمونه سؤالات امتحانی ۳۳
- درس ۵: منزلگاه بعد ۳۷
- نمونه سؤالات امتحانی ۳۹
- درس ۶: واقعه بزرگ ۴۳
- نمونه سؤالات امتحانی ۴۵
- درس ۷: فرجام کار ۵۰
- نمونه سؤالات امتحانی ۵۳

بخش دوم:

قدم در راه

۵۹

- درس ۸: آهنگ سفر ۶۰
- نمونه سؤالات امتحانی ۶۳
- درس ۹: دوستی با خدا ۶۷
- نمونه سؤالات امتحانی ۷۰
- درس ۱۰: یاری از نماز و روزه ۷۵
- نمونه سؤالات امتحانی ۷۹
- درس ۱۱: فضیلت آراستگی ۸۴
- نمونه سؤالات امتحانی ۸۶
- درس ۱۲: زیبایی پوشیدگی ۹۰
- نمونه سؤالات امتحانی ۹۲

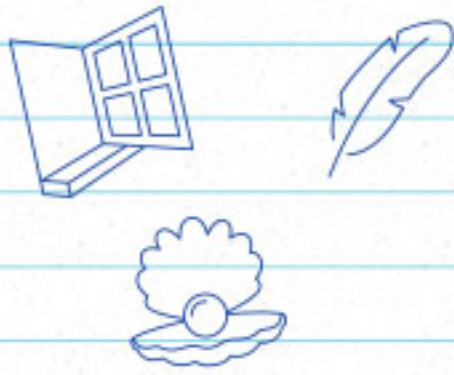
بخش سوم:

پاسخ‌نامه

۹۵

پنجره‌ای به روشنائی

مشاوره: در این درس، با نگاه انسان‌ها به وجود معاد و زندگی پس از مرگ آشنا می‌شویم و پیامدهای هر یک از آن‌ها را در خصوص دیدگاه معتقدین به معاد و منکرین معاد مطالعه می‌کنیم. دقت کنید که شناخت ابعاد وجودی انسان و ویژگی‌های آن‌ها هم مهم است. توصیه می‌شود پاراگراف آخر درس را که در مورد معتقدان به معاد است و عملشان شبیه منکران معاد می‌باشد بسیار جدی بگیرید.

مقدمه: انسان برای استفاده از این سرمایه‌هایی که خداوند به او عطا کرده فرصت محدودی دارد؛ فرصتی که با مرگ او پایان می‌یابد. هر انسانی که پا به عرصه وجود می‌گذارد، در یکی از مراحل زندگی، مرگ به سراغش خواهد آمد و پرونده زندگی او را در این دنیا خواهد بست؛ بنابراین انسان را از مرگ گریزی نیست. چستی مرگ و آینده انسان پس از آن، از پرسش‌های فراگیری است که در طول تاریخ، ذهن عموم انسان‌ها را به خود مشغول کرده است و آنان کوشیده‌اند تا به این پرسش اساسی و سرنوشت‌ساز پاسخ دهند.

دیدگاه‌های متفاوت درباره زندگی پس از مرگ

۱ اعتقاد به معاد

دقت در آیات مربوط به آفرینش انسان، نشان می‌دهد که انسان دارای دو بُعد جسمانی و روحانی است.

بُعد جسمانی (مادی، غیر روحانی، غیر مجرد):

مانند سایر اجسام و مواد، دائم در حال تجزیه و تحلیل است.

سرانجام فرسوده و متلاشی می‌شود.

بُعد روحانی و غیر جسمانی (غیر مادی، مجرد):

تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد.

متلاشی نمی‌شود.

بعد از مرگ بدن باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد.

پیامبران الهی و پیروان آنان مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی‌پندارند:

بلکه آن را غروبی برای جسم و تن انسان و طلوهی درخشان‌تر برای روح انسان می‌دانند.

یا آن را پلی به حساب می‌آورند که آدمی را از یک مرحله هستی (دنیا) به هستی بالاتر (آخرت) منتقل می‌کند.

در این دیدگاه دنیا تنها بخش کوچکی از زندگی انسان است و زندگی واقعی و ابدی پس از این دنیا آغاز می‌شود.

رسول خدا (ص)

«برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید، بلکه برای بقا خلق شده‌اید، با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شوید.»

پیام‌ها: دیدگاه معتقدین به معاد که مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی‌دانند.

از پیامبر اکرم (ص) پرسیدند: باهوش‌ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟

رسول خدا (ص)

«(باهوش‌ترین مؤمنان) کسانی هستند که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.»

پیام‌ها: ویژگی‌های باهوش‌ترین مؤمنان

در این دیدگاه، زندگی دنیوی همچون خوابی کوتاه و گذراست و زندگی حقیقی در جهان دیگر آغاز می‌شود. آن گونه که پیامبر (ص) می‌فرماید:

رسول خدا (ص)

«النَّاسُ نِيَامٌ، فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا»

مردم [در این دنیا] در خوابید، هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند.

پیام‌ها: ۱ دیدگاه معتقدان به معاد درباره دنیا و مرگ ۲ با مرگ، آگاهی و هوشیاری انسان بیشتر می‌شود، انگار از خواب بیدار شد.

قرآن نیز این گونه بر کم‌ارزش بودن زندگی دنیوی و حقیقی بودن زندگی آخرت تأکید می‌کند:

﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾

این زندگی دنیا، جز سرگرمی و بازی نیست و سرای آخرت، زندگی حقیقی است اگر می‌دانستند.

پیام‌ها: ۱ دیدگاه اعتقاد به معاد را بیان می‌کند. ۲ دنیا بدون آخرت «لهو و لعب»، یعنی بازی و سرگرمی (کم ارزش) است و زندگی حقیقی در آخرت جریان دارد.

آثار اعتقاد به معاد

۱. بهره‌مندی از نشاط و امید و انگیزه کار و فعالیت در زندگی

با این دیدگاه، پنجره امید و روشنائی به روی انسان باز می‌شود و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می‌گیرد. قرآن کریم می‌فرماید:

(سوره مائده آیه ۶۹)

﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

هر کس به خداوند و روز قیامت ایمان بیاورد و کار شایسته انجام دهد، پس نه ترسی بر آن‌هاست و نه اندوهگین می‌شوند.

پیام‌ها: ۱ بهره‌مندی از نشاط و دوری از هرگونه خوف و اندوه به‌عنوان پیامد نخست اعتقاد به معاد ۲ نترسیدن و غمگین نشدن، نتیجه ایمان به خدا، ایمان به آخرت و انجام کار شایسته است.

این شور و نشاط به این دلیل است که:

- انسان می‌داند هیچ‌یک از کارهای نیک او در آن جهان بی‌پاداش نمی‌ماند: زیرا هر غمی را که از دل غمگینی پاک می‌کند و هر خدمتی را که به محرومی می‌کند و هر باری را که از دوش مؤمنی برمی‌دارد، در پیشگاه خداوند دارای اجر و مزد است.
- حتی اگر کسی آن را نبیند یا در آن کار موفق نشود و یا در برابر کارهایش تقدیر و تشکری از سوی دیگران صورت نگیرد، ناامید و افسرده نمی‌شود.
- زیرا می‌داند که خداوند او و تلاش‌هایش را می‌بیند و نیز اطمینان دارد که اگر در این مسیر ظلمی به او بشود و نتواند داد خود را از ظالمان بستاند، قطعاً در جهان دیگری خداوند آن‌ها را به سزای اعمالشان خواهد رساند.
- چنین انسانی دارای انرژی فوق‌العاده و همتی خستگی‌ناپذیر می‌شود و از کار خود لذت می‌برد.
- او با تلاش و توان بسیار در انجام کارهای نیک و خدمت به خلق خدا می‌کوشد و می‌داند که هرچه بیشتر در این راه گام بردارد، آخرت او زیباتر خواهد بود.

۲. نهراسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری در راه خدا

انسان دیگر ترسی از مرگ ندارد و همواره آماده فداکاری در راه خداست.

- خداپرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند، اما به آن دل نمی‌سپزند: از این رو مرگ را ناگوار نمی‌دانند.
- آنان معتقدند که مرگ برای کسانی ناگوار و هولناک است که زندگی را محدود به دنیا می‌بینند یا با کوله‌باری از گناه با آن مواجه می‌شوند.
- نترسیدن خداپرستان از مرگ به این معنا نیست که آنان آرزوی مرگ می‌کنند بلکه آنان از خداوند عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها، زمینه رشد خود را فراهم آورند تا بتوانند با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند.
- از طرفی، همین عامل (نهراسیدن از مرگ) سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی آن برسد.
- و آن‌گاه که حیات این دنیا چیزی جز تنگ و ذلت نباشد و فداکاری در راه خدا ضروری باشد، انسان‌ها به استقبال شهادت بروند و با شهادت خود راه آزادی انسان‌ها را هموار کنند:
- از این رو، آن‌گاه که امام حسین (ع) در دو راهی ذلت و شهادت قرار گرفت، شهادت را برگزید و فرمود:

امام حسین (ع)

«من مرگ را جز سعادت، و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی‌بینم...»
مرگ چیزی نیست مگر پلی که شما را از سختی‌ها به ساحل سعادت و کرامت و بهشت‌های پهناور و نعمت‌های جاوید عبور می‌دهد. پس کدام‌یک از شما کراهت دارد که از زندان به قصر منتقل شود؟»

پیام‌ها: نهراسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری در راه خدا پیامد دوم اعتقاد به معاد است.

۲. انکار معاد

■ گروهی از انسان‌ها وجود جهان پس از مرگ را انکار می‌کنند و با فرا رسیدن مرگ انسان و **متلاشی شدن جسم** او، پرونده او را برای همیشه می‌بندند. در این دیدگاه، مرگ **پایان زندگی** است و هر انسانی پس از مدتی زندگی در دنیا، دفتر عمرش بسته می‌شود و حیات او پایان می‌یابد و رهسپار نیستی می‌گردد.

(سوره جاثیه آیه ۲۴)

﴿وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَىٰ وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ﴾

[کافران] گفتند: زندگی و حیاتی جز همین **زندگی و حیات دنیایی** ما نیست، همواره (گروهی از ما) می‌میریم و (گروهی) زنده می‌شویم و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند. البته این سخن را از **روی علم** نمی‌گویند بلکه **فقط ظن و خیال** آنان است.

پیام‌ها: ۱ دیدگاه منکران معاد مبنی بر عدم وجود جهان پس از مرگ و انحصار زندگی در دنیای فانی ۲ منکران معاد مرگ را فقط به گذشت روزگار نسبت می‌دهند. ۳ آن‌ها در مورد مرگ و بعد از آن آگاهی، علمی ندارند و فقط ظن و گمان دارند.

آثار انکار معاد

۱. پیش گرفتن راه غفلت و فراموشی مرگ

■ از پیامدهای مهم این نگرش برای انسانی که **بی‌نهایت‌طلب** است و **میل به جاودانگی** دارد، این است که می‌کوشد راه **فراموش کردن و غفلت** از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد. تا **آینده تلخی** را که در انتظار دارد، فراموش کند. روشن است که این شیوه، عاقبتی جز **فرو رفتن** در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت.

۲. یأس و ناامیدی و بی‌ارزش شدن زندگی دنیا

■ اما گروهی دیگر که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند، همین زندگی چند روزه نیز **برایشان بی‌ارزش** می‌شود. در نتیجه به **یأس و ناامیدی** دچار می‌شوند و شادایی و نشاط زندگی را از دست می‌دهند: از دیگران **کناره** می‌گیرند و به انواع بیماری‌های روحی دچار می‌شوند. گاهی نیز برای تسکین خود و فرار از ناراحتی، در راه‌هایی قدم می‌گذارند که روز به روز بر **سرگردانی و یأس** آنان می‌افزاید.

معتقدان شبیه به منکران معاد

■ آثار و پیامدهای انکار معاد، گریبان کسانی را نیز که معاد را قبول دارند، اما این قبول داشتن به **ایمان و باور قلبی** تبدیل نشده است، می‌گیرد. این افراد به **دلیل فرو رفتن در هوس‌ها**، دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند و از یاد آخرت غافل می‌شوند و از **این‌رو**، زندگی و رفتار آنان به‌گونه‌ای است که تفاوتی با منکران معاد ندارد.

★ **توجه: غفلت** از مرگ مخصوص کافران و منکران معاد نیست!!! بلکه معتقدان به معاد نیز گاهی دچار آن می‌شوند.

🗣️ **اندیشه و تحقیق: ۱** چرا برخی از افراد با اینکه می‌گویند آخرت را قبول دارند، در زندگی خود به‌گونه‌ای عمل می‌کنند که گویی آخرتی در پیش نیست؟

پاسخ: زیرا ممکن است کسانی بر حسب عادت یا تقلید یا صرفاً به لحاظ ظاهری پذیرفته باشند که آخرتی هست اما در عمل، پایبندی چندانی به آن نداشته باشند و اهل گناه و فساد باشند. اینان در حقیقت دارای ایمان قوی نیستند و معاد را صرفاً به زبان یا حداکثر در اندیشه قبول دارند و قلباً به آن نگرویده‌اند.

۲ آیا توجه به آخرت، لزوماً بی‌توجهی به دنیا و عقب‌ماندگی را در پی دارد؟

پاسخ: خیر، اعتقاد به معاد نه تنها سبب عقب‌ماندگی نمی‌گردد، بلکه سبب تصحیح زندگی و در پیش گرفتن اخلاق الهی می‌شود.

۲ چرا متکرین معاد، مرگ را باعث نابودی آدمی می‌دانند؟ شما چه پاسخی به آن‌ها می‌دهید؟

پاسخ: چون آن‌ها برای انسان حقیقتی جز جسم و تن قائل نیستند؛ به همین علت با فرا رسیدن مرگ انسان و متلاشی شدن جسم او، پرونده او را برای همیشه می‌بندند.

سؤالات امتحانی

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● بخش اول: اعتقاد به معاد و آثار اعتقاد به معاد ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

آیات و احادیث

۱۸۴. با توجه به آیه شریفه «ما هذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَ لَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْخَيْرُ لِمَنْ كَانَ لَهُ عِلْمٌ» به سؤالات زیر پاسخ دهید.
الف) آیه شریفه فوق را ترجمه کنید.

ب) پیام آیه را بنویسید.

۱۸۵. بر اساس آیه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمَلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» به سؤالات زیر پاسخ دهید.
الف) آیه فوق به کدام پیامد دیدگاه معتقدان به معاد اشاره دارد؟

ب) شرط نداشتن ترس و غم و اندوه چیست؟

۱۸۶. با توجه به حدیث شریف پیامبر (ص): «النَّاسُ نِيَامٌ، فَإِذَا مَاتُوا، انْتَبَهُوا» به سؤالات زیر پاسخ دهید.
الف) حدیث را ترجمه کنید.

ب) این حدیث مبتنی دیدگاه کدام گروه درباره مرگ است؟

ج) در این دیدگاه، زندگی دنیوی همچون چیست؟

سؤالات درست و نادرست

۱۸۷. خداپرستان آرزوی مرگ نمی‌کنند، بلکه از خداوند عمر طولانی می‌خواهند.

۱۸۸. پیامبران الهی مرگ را غروبی برای جسم و روح انسان می‌دانند.

۱۸۹. بُعد جسمانی انسان تجزیه و تحلیل می‌پذیرد و تلاشی‌پذیر است.

۱۹۰. هدف از سرمایه‌های انسان، رسیدن به هدف خلقت می‌باشد. که برای استفاده از این سرمایه‌ها فرصت نامحدودی داریم.

۱۹۱. پیامبران الهی و پیروان آنان مرگ را پایان‌بخش زندگی نمی‌پندارند؛ بلکه آن را غروبی برای روح انسان می‌دانند.

۱۹۲. بادی‌گاه معاد باور زندگی از بن‌بست بیرون می‌آید و پنجره‌ای به روشنایی به روی انسان باز می‌شود و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرامی‌گیرد.

سؤالات جای خالی

۱۹۳. انسان دارای دو بُعد و است.

۱۹۴. بُعد روحانی انسان (بعد از مرگ)، و خود را از دست نمی‌دهد.

۱۹۵. رسول خدا (ص) فرمودند: برای خلق نشده‌اید، بلکه برای آفریده شده‌اید.

۱۹۶. خداپرستان با شهادت خود، انسان‌ها را هموار می‌کنند.

۱۹۷. امام حسین (ع): من مرگ را جز و زندگی با را جز ننگ و خواری نمی‌بینم.

۱۹۸. خداپرستان حقیقی در دنیا زندگی می‌کنند ولی به آن

کشف ارتباط

۱۹۹. هر یک از عبارات قسمت اول با کدام عبارت قسمت دوم مرتبط است؟

الف) گذرا بودن دنیا	●	۱) «فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»	●
ب) دشمن بیرونی انسان	●	۲) «لِنَّ الدَّارِ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْخَيْرُ»	●
ج) ترجیح آخرت بر دنیا	●	۳) «النَّاسُ نِيَامٌ... فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا»	●
د) ایمان و عمل صالح	●	۴) شراب و قمار و کینه‌ورزی میان مردم	●

سؤالات کوتاه پاسخ

۲۰۰. بُعد جسمانی انسان چه ویژگی‌هایی دارد؟

۲۰۱. یکی از پرسش‌های فراگیری که در طول تاریخ، ذهن عموم انسان‌ها را به خود مشغول کرده، چیست؟

۲۰۲. باهوش‌ترین مؤمنان از دیدگاه رسول خدا (ص) چه کسانی هستند؟

۲۰۳. فرصت استفاده از سرمایه‌هایی که خداوند در اختیار ما قرار داده، «محدود» است یا «نامحدود»؟

۲۰۴. اولین آثار نگرش پیامبران الهی نسبت به مرگ چیست؟

۲۰۵. چند دیدگاه درباره مرگ وجود دارد؟

۲۰۶. دومین اثر نگرش معتقدان به معاد در زندگی چیست؟

۲۰۷. چرا خداپرستان حقیقی مرگ را ناگوار نمی دانند؟

۲۰۸. از دیدگاه خداپرستان، مرگ برای چه کسانی ناگوار است؟

۲۰۹. خداپرستان چگونه می توانند با اندوخته ای کامل تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند؟

۲۱۰. کدام عامل سبب می شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان تر شود و شجاعت به مرحله عالی برسد؟

۲۱۱. انسان های خداپرست چه موقع به استقبال شهادت می روند؟

۲۱۲. امام حسین (ع) وقتی بر سر دو راهی ذلت و شهادت قرار گرفتند، چه فرمودند؟

۲۱۳. از دیدگاه خداپرستان، گام برداشتن در کدام راه، باعث آخرت زیباتری خواهد بود؟

سؤالات دو گزینه ای

۲۱۴. در کدام گزینه به ترتیب، از ویژگی های بُعد جسمانی و روحانی انسان سخن به میان آمده است؟

☐ الف) متلاشی شدن - حیات پس از مرگ ☐ ب) تجزیه و تحلیل ناپذیری - فناپذیری

۲۱۵. به ترتیب هر یک از ویژگی های «تغییرپذیری»، «تحلیل پذیری» و «تلاشی پذیری» مرتبط با کدام یک از ابعاد وجود انسان است؟

☐ الف) بُعد جسمانی - بُعد روحانی - بُعد جسمانی ☐ ب) بُعد روحانی - بُعد جسمانی - بُعد جسمانی

۲۱۶. باتوجه به آیات و روایات، باهوش ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟

☐ الف) متفکران در نظام آفرینش ☐ ب) آنان که فروان به یاد مرگ هستند.

۲۱۷. ثمره آیه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا...» در کدام عبارت ذکر شده است؟

☐ الف) دچار حزن و اندوه نشدن ☐ ب) دل نبستن به زندگی دنیا

۲۱۸. کسانی که آیه «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ...» را قبول دارند جهان آخرت را چگونه توصیف می کنند؟

☐ الف) «لَهْيُ الْخَيَوَانِ» ☐ ب) «فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ»

سؤالات سه گزینه ای

۲۱۹. کدام عبارت شریفه، بیان می کند که انسان برای نابودی و فنا خلق نشده و برای بقا آفریده شده است؟

☐ ۱) «وَمَا يَهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ»

☐ ۲) «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَ نَحْيَى»

☐ ۳) «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْخَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ»

۲۲۰. کدام عامل، سبب می شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان شود؟

☐ ۱) نرسیدن انسان از مرگ که پیامد اعتقاد به معاد است.

☐ ۲) به بن بست نرسیدن انسان در زندگی که پیامد اعتقاد به معاد است.

☐ ۳) بی ارزش بودن زندگی چند روزه دنیا که نتیجه آن کناره گیری از دیگران است.

۲۲۱. عمل به آیه شریفه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»، چه ثمره ای دارد و این موضوع به کدام پیامد اعتقاد به معاد اشاره می کند؟

☐ ۱) دچار نشدن به حزن و اندوه - گذرا بودن زندگی دنیوی

☐ ۲) دل نبستن به زندگی دنیا - نرسیدن از مرگ و آماده فداکاری بودن

☐ ۳) دچار نشدن به حزن و اندوه - باز شدن پنجره امید و روشنایی به روی انسان

۲۲۲. نهر رسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری در میان پیروان پیامبران الهی، چه ثمره ای در زندگی آنان دارد؟

☐ ۱) آنان آرزوی مرگ می کنند و به همین دلیل به استقبال شهادت می روند و فدای انسان ها می شوند.

☐ ۲) زندگی را کوله باری از گناه می بینند و همین عامل سبب می شود تا همیشه در آرزوی مرگ باشند.

☐ ۳) دفاع از حق مظلومان و از خودگذشتگی برای آنان آسان می شود و در شجاعت به مرحله عالی می رسند.

۲۲۳. پیامبر اکرم (ص) باهوش ترین مؤمنان را چه کسانی معرفی می کنند؟

☐ ۱) مرگ را پلی به حساب می آورند که آدمی را از یک هستی به هستی دیگر منتقل می کند.

☐ ۲) فراوان به یاد مرگ اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می کنند.

☐ ۳) کسانی که از عمل خود برای بعد از مرگ حساب می کشند.

۲۲۴. «الهیون» که مرگ را پایان زندگی نمی دانند بلکه آن را غروبی می دانند که طلوعی درخشان تر در پیش دارد، از خداوند عمر طولانی طلب می کنند تا به کدامین هدف برسند؟

☐ ۱) کفه متعادل دنیا و آخرت را در هم سنگ جلوه دادن آن دو به منصه ظهور برسانند.

☐ ۲) به دنیاپرستان ب فهمانند که اعتقاد به عالم پس از مرگ، منافات با دل سپردن به دنیا ندارد.

☐ ۳) با تلاش بیشتر در راه خدا و خدمت به انسان ها، با اندوخته ای کامل تر خدا را ملاقات کنند.

۲۲۵. هرگاه بخواهیم با تکیه بر وحی الهی، تعریفی برای دنیا ارائه دهیم، پیام کدام آیه وافی ما به این مقصود است؟

- (۱) «مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
 □ (۲) «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْخَيْرُ لِمَنْ كَانَ يُعْلَمُونَ»
 □ (۳) «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ»

۲۲۶. «ناگوار نبودن مرگ» در دیدگاه الهیون بدان جهت است که:

- (۱) مرگ را وسیله‌ای برای نجات از زندگی و همزیستی با ظالمان می‌دانند.
 □ (۲) ناگواری مرگ، علت بر دوش داشتن بار سنگین گناهان است و الهیون مصون از آن‌اند.
 □ (۳) خداپرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند، به آن دل نمی‌سپرند.

پاسخ کامل (تشریحی)

۲۲۷. ویژگی‌های بُعد روحانی انسان را بیان کنید.

۲۲۸. پیامبران الهی و پیروان آنان درباره مرگ چه دیدگاهی دارند؟

۲۲۹. به چه دلیلی معتقدان به معاد، در زندگی، شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار دارند؟

۲۳۰. امام حسین (ع) خطاب به یاران خود، مرگ را چگونه توصیف کرده‌اند؟

۲۳۱. پیامدها و آثار اعتقاد به معاد را به‌طور کامل توضیح دهید؟

۲۳۲. آیا عدم ترس خداپرستان از مرگ به معنای این است که آنان آرزوی مرگ می‌کنند؟ چرا؟

دوم: انکار معاد - آثار انکار معاد

آیات و احادیث

۲۳۳. با تدبیر در آیه شریفه «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

الف) توضیح دهید این آیه به کدام دیدگاه درباره معاد اشاره دارد؟

ب) براساس این اعتقاد، علت نابودی انسان چیست؟ آیا این سخن را از روی علم می‌گویند؟

ج) این آیه از زبان چه کسانی است؟

۲۳۴. عبارات قرآنی «مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا» و «وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ»، به ترتیب از جانب چه کسانی مطرح شده است؟

سؤالات درست و نادرست

۲۳۵. آثار و پیامد انکار معاد فقط گریبان کسانی را می‌گیرد که معاد را قبول ندارند. ☒
۲۳۶. سرگرم شدن به دنیا و فراموشی آینده تلخ از آثار عدم اعتقاد به معاد است. ☒
۲۳۷. مطابق آیات قرآن کریم اعتقاد منکران معاد از روی یقین نیست، بلکه ناشی از ظن و گمان ایشان است. ☒
۲۳۸. گروهی از معتقدان معاد که این اعتقاد برایشان قلبی نشده است، می‌کوشند که راه غفلت از مرگ را پیش بگیرند تا آینده تلخی را که در انتظار دارند، فراموش کنند. ☒
۲۳۹. غفلت از مرگ مخصوص کافران و منکران معاد نیست، بلکه معتقدان نیز گاهی دچار آن می‌شوند. ☒

سؤالات جای خالی

۲۴۰. از پیامدهای مهم انکار معاد برای انسانی که است و میل به دارد این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را در پیش بگیرد.
۲۴۱. برخی از افراد به دلیل فرو رفتن در، دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند و از غافل می‌شوند.
۲۴۲. گروهی از انسان‌ها وجود دنیای پس از مرگ را انکار می‌کنند؛ این دسته برای انسان حقیقتی جز او قائل نیستند.
۲۴۳. فرد متکر معاد گاهی برای خود و فرار از ناراحتی، در راه‌هایی قدم می‌گذارد که روز به روز بر سرگردانی و یأس او می‌افزاید.

کشف ارتباط

۲۴۴. موارد مرتبط را به هم وصل کنید. (یک مورد اضافی است)

الف) تجزیه و تحلیل ناپذیر	• (۱) پیامد انکار معاد
ب) «فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»	• (۲) زندگی دنیا
ج) یأس و ناامیدی	• (۳) بُعد جسمانی
د) لهو و لعب	• (۴) پیامد اعتقاد به معاد
	• (۵) بُعد روحانی انسان

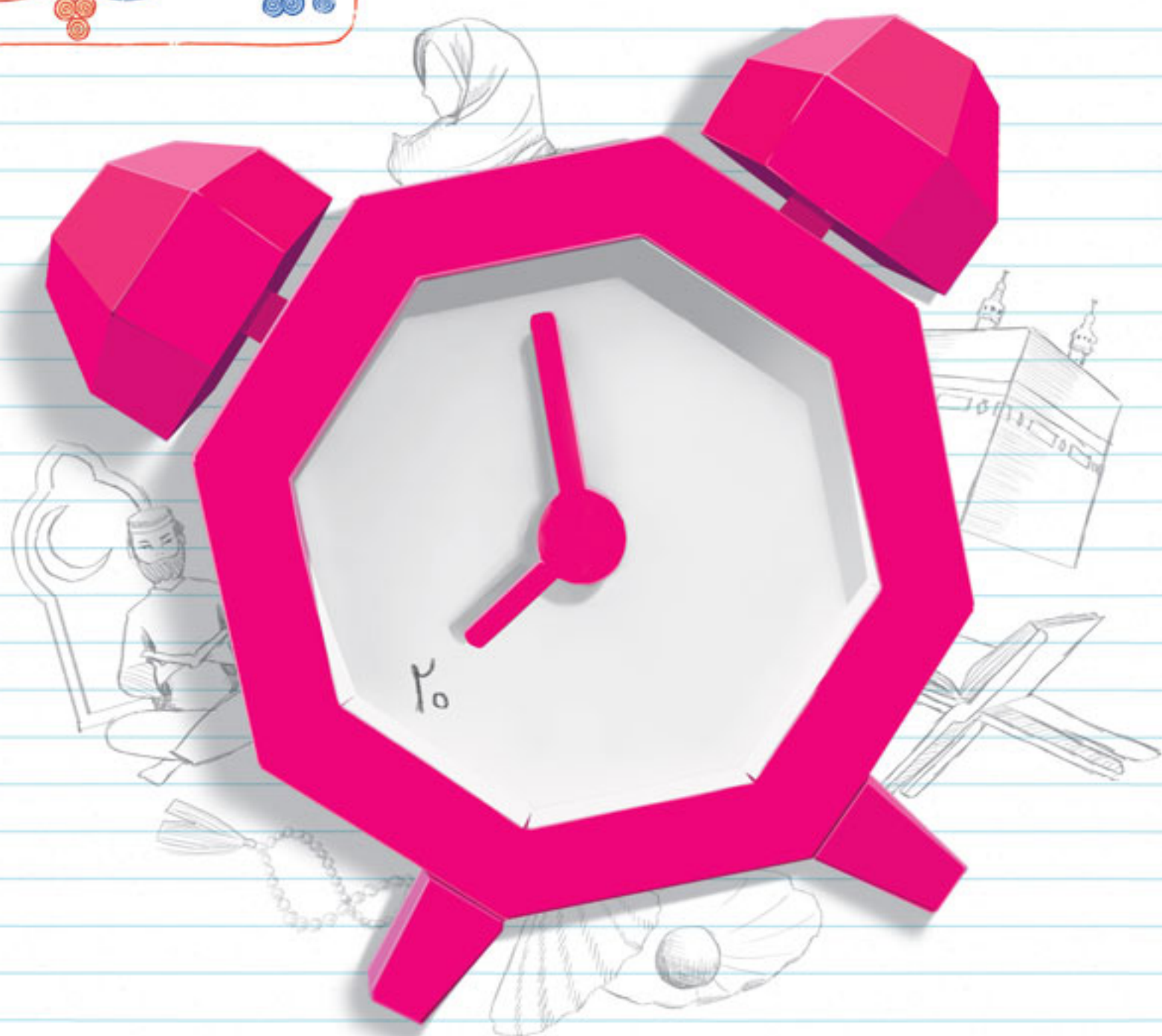
دین و زندگی ۱

رشته تجربی و ریاضی

کاربرگی امتحانی

از خودت امتحان بگیر!

مجموعه کتاب‌های
پیریت پیک

۱۲ امتحان شامل:

۶ امتحان فصل به فصل استاندارد

۵ امتحان شبیه‌ساز نهایی نوبت اول و دوم

۱ امتحان نهایی

• پاسخ‌نامه تشریحی به همراه ریزبارم و نکات آموزشی و مشاوره‌ای

مهروماه

هومان

باسمه تعالی

امتحان ۱۰: پایان سال		سؤالات شبیه ساز نهایی		مهروماه
رشته: ریاضی - تجربی - فنی حرفه‌ای و کاردانش	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	
سؤالات درس: دین و زندگی (۱)	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحه: ۲	

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۱	با دقت در آیه‌ها و احادیث به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) اگر سؤال شود برنامه زندگی من و شما چگونه باید باشد تا تمامی اعمال و زندگی ما برای خدا باشد، مفهوم کدام آیه پاسخ مناسبی است؟ ☐ ۱) «قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» ☐ ۲) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبَيْنَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» ☐ ۳) «مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» ب) آیه شریفه «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ»، به کدام یک از دلایل ضرورت معاد اشاره دارد؟ ج) براساس حدیث نورانی پیامبر (ص): «النَّاسُ نِيَامٌ، فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا» به سؤالات پاسخ دهید. ۱) زندگی دنیوی به چه چیزی تشبیه شده است؟ ۲) این حدیث بیانگر دیدگاه کدام گروه درباره مرگ است؟ د) با تدبیر در حدیث شریف امام علی (ع): «مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ سَعِدَ» محاسبه چه اثر و نتیجه‌ای دارد؟ و بعد از کدام اقدام باید محاسبه انجام شود؟ ه) آیه نورانی: «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ...»، به کدام یک از آثار محبت به خداوند اشاره دارد؟ و) مهم‌ترین فایده‌های نماز براساس آیه شریفه «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ» کدام است؟	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۲	درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید. الف) داستان حضرت عزیر نبی (ع) در قرآن، درباره امکان معاد است. ب) در مرحله اول قیامت حوادثی رخ می‌دهد تا انسان‌ها آماده دریافت پاداش و کیفر شوند. ج) آدمیان پس از مرگ در عالم برزخ، در صورتی که نیکوکار باشند از لذت‌های آن برخوردار و اگر بدکار باشند فقط در روز قیامت مجازات می‌شوند.	۱/۵ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐
۳	متن زیر را مطالعه کنید و به سؤال پاسخ دهید. فاطمه دختر محبّه و تحصیل کرده‌ای است که به تازگی در یک اداره استخدام شده است و چون دختر مقتیدی است در اداره نیز با حجاب کامل حاضر شده و با چادر کارهای اداری را انجام می‌دهد. ولی دوست فاطمه به او می‌گوید حداقل در محیط کار چادرت را از سرت بردار که به راحتی بتوانی کارهایت را انجام دهی، چون حجابت، مزاحم کارت می‌شود. ولی فاطمه با نظر دوستش به شدت مخالف است. تحلیل کنید که آیا حجاب زنان، موجب سلب آزادی و کاهش حضور آنان در جامعه می‌شود؟	۱
۴	گزینه صحیح را مشخص کنید. الف) پیام کدام حدیث، بیانگر بیت زیر است؟ «چه کنم با که توان گفت که او در کنار من و من مهجورم» ☐ ۱) هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر اینکه خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم. ☐ ۲) دشمن ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست. ☐ ۳) بهترین توشه مسافر کوی تو، عزم و اراده‌ای است که با آن خواستار تو شده باشد. ب) با توجه به روایات، باهوش ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟ ☐ ۱) فرار از مرگ را عین نزدیکی به آن می‌دانند. ☐ ۲) زندگی دنیا را چیزی جز لهو و لعب نمی‌دانند. ☐ ۳) آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند. ج) سرنوشت ابدی انسان‌ها بر چه اساسی تعیین می‌شود و برای دستیابی به موفقیت در این مسیر، به ترتیب چه اقداماتی لازم است؟ ☐ ۱) رفتار انسان‌ها در دنیا - عزم و توکل ☐ ۲) رفتار انسان‌ها در دنیا - مراقبت و محاسبه ☐ ۳) اهداف انتخاب شده - مراقبت و محاسبه	۱/۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

باسمه تعالی

امتحان ۱۰: پایان سال		سؤالات شبیه ساز نهایی		مهر و ماه
رشته: ریاضی - تجربی - فنی حرفه‌ای و کاردانش	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	
سؤالات درس: دین و زندگی (۱)	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحات: ۲	

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۲	نمره
۵	اصطلاحات زیر را تعریف کنید. الف) تبری: ب) تقوا:		۱
۶	هر یک از موارد ستون سمت راست را به مورد متناسب در ستون سمت چپ ارتباط دهید. (یک مورد اضافی است). الف) انگیزه انکار معاد از نظر قرآن ب) رستاخیز طبیعت نمونه‌ای از رستاخیز عظیم است. ج) عملی نبودن مجازات بسیاری از کسانی که ستم کرده‌اند. د) قانون عقلی ۱- دفع خطر احتمالی لازم است. ۲- ضرورت معاد ۳- حتمی بودن وقوع معاد ۴- نشناختن قدرت خداوند ۵- امکان معاد		۱
۷	به سؤالات زیر به صورت کوتاه پاسخ دهید. الف) چرا در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد؟ ب) اولین گام برای حرکت انسان در مسیر رشد و کمال چیست؟ ج) کدام عامل سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی خود برسد؟ د) گفت‌وگوی فرشتگان با انسان در عالم برزخ، بیانگر کدام ویژگی این عالم است؟ ه) از دیدگاه امام علی (ع)، آفت گذشت ایام چیست؟ و) طبق باور مورخان غربی، می‌توان گفت منشأ اصلی گسترش حجاب در جهان کجا بوده است؟ ز) حکم فقهی هر کدام از موارد زیر چیست؟ ۱) باطل کردن روزه با چیز حرام ۲) مسافرت برای انجام کار حرام		۴
۸	به سؤالات زیر به صورت تشریحی پاسخ دهید. الف) هر عمل چند جنبه دارد؟ آن‌ها را با یکدیگر مقایسه نموده و با مثال توضیح دهید در عرصه قیامت چگونه اعمال، برای انسان نمایان می‌شود؟ ب) عکس‌العمل بدکاران بعد از مشاهده گواهی اعضای بدن خویش چگونه است و به اعضای بدن خود چه می‌گویند؟ ج) چگونه «دوستی با دوستان خدا» باعث افزایش محبت به خدا می‌شود؟ توضیح دهید. «دوستان خدا» چه کسانی هستند؟ توضیح دهید. د) کسی که غسل بر او واجب است، در چه شرایطی بدون غسل می‌تواند روزه بگیرد و در چه صورتی نمی‌تواند روزه بگیرد؟ ه) رابطه انسان عفیف با آراستگی چگونه است؟ توضیح دهید.		۲ ۱ ۱ ۱ ۲
جمع نمرات		۲۰	۲۰

«موفق باشید»

۴ الف) گزینه ۱۱ (۰/۵): بیت صورت سؤال به سرمایه «سرشت خدا آشنا» اشاره دارد. حدیث حضرت علی (ع) نیز بیانگر همین سرمایه است (درس ۲) / ب) گزینه ۳۳ (۰/۵): رسول خدا (ص): «(باهوش ترین مؤمنان) کسانی هستند که فراوان به یاد مرگ اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می کنند» (درس ۳) / ج) گزینه ۲۲ (۰/۵): سرنوشت ابدی انسان ها براساس رفتار آنان در دنیا تعیین می شود. برای دستیابی به موفقیت باید چهار گام را به ترتیب انجام دهیم: عزم و تصمیم - عهد با خداوند - مراقبت - محاسبه و ارزیابی (درس ۸)

نکته: در برخی موارد از جمله مراحل موفقیت و برنامه ریزی باید ترتیب تیترها را نیز بدانیم. توصیه می کنیم که با ساختن مخفف کلمات این ترتیب ها را حفظ کنید. به عنوان مثال برای تیتريهای فوق کلمه «زهر» مخفف خوبی است.

۵ الف) دشمنی با دشمنان خداوند (۰/۵) (درس ۹)

نکته: دقت کنید که تبری پس از تولی، یعنی دوستی با دوستان خداوند می آید و معلول و تابع آن است، یعنی تولی بر تبری مقدم است.

ب) حفاظت و نگهداری یا به عبارت دیگر کنترل نفس در برابر معصیت. (۰/۵) (درس ۱۰)

۶ الف) گزینه ۴: نشناختن قدرت خداوند (۰/۵) / ب) گزینه ۵: امکان معاد (۰/۵) / ج) گزینه ۲۲: ضرورت معاد (۰/۵) / د) گزینه ۱۱: دفع خطر احتمالی لازم است. (۰/۵) (درس ۴)

۷ الف) زیرا خالق آن ها خدایی حکیم است. (۰/۵) (درس ۱)

نکته: حکیم کسی است که کار بیهوده نمی کند. این مفهوم در درس ۴ با عبارت قرآنی «عَبَثًا» آمده است.

ب) خودشناسی (۰/۵) (درس ۲) / ج) نهرا سیدن از مرگ (۰/۵) (درس ۳) / د) وجود شعور و آگاهی در برزخ (۰/۵) (درس ۵) / ه) از هم گسیختگی تصمیم ها و کارها (۰/۵) (درس ۸) / و) ایران باستان (۰/۵) (درس ۱۲) / ز) ۱ روز آن روز باطل می شود و باید قضای آن را به جا آورد. و کفاره جمع بدهد، یعنی هم شصت روز روزه بگیرد و هم شصت فقیر را هر کدام یک مُد طعام بدهد. (۰/۵) (درس ۱۰)

مشاوره: مفهوم «کفاره» همان «جریمه» است. اما در احکام روزه با دو نوع کفاره مواجه هستیم. یکی کفاره معمولی که انتخاب بین شصت روز روزه گرفتن یا شصت مُد طعام به فقرا دادن به انتخاب ماست و یکی هم کفاره جمع که هر دو جریمه باید انجام شود و انتخابی در کار نیست. کفاره جمع صرفاً مخصوص شکستن روزه با چیز حرامی مثل مشروب خوردن در حال روزه یا دروغ بستن بر خدا و پیامبر (ص) و... است.

۲ سفر حرام در ماه مبارک رمضان، سفر محسوب نشده و موجب شکسته شدن نماز یا واجب نبودن روزه نمی شود، بنابراین فرد باید روزه اش را در حین سفر بگیرد و نمازش را هم کامل بخواند. (۰/۵) (درس ۱۰)

نکته: سفر حرام می تواند سفر با نهی (بدون اجازه) پدر و مادر یا سفری برای ظلم به یک انسان مظلوم باشد.

ج) انسان باتقوا، خودنگهدار (۰/۵) و بر خود مسلط است (۰/۵) و خود را از گناه حفاظت می کند؛ (۰/۵) زمام و لجام نفس خود را در اختیار دارد (۰/۵) و نمی گذارد نفس با سرکشی او را در دوره های هولناک گناه بیندازد. (۰/۵) او می کوشد روز به روز بر توانمندی خود بیفزاید (۰/۵) تا اگر در شرایط گناه و معصیت قرار گرفت، آن قوت و نیرو او را حفظ کند (۰/۵) و از آلودگی نگه دارد. (۰/۵) (درس ۱۰) د) خیر (۰/۵)، در دوران اخیر پابندی به تعالیم دینی کمتر شده (۰/۵) و آن بخش از دستورات و سنت های حضرت موسی (ع) و حضرت عیسی (ع) هم که باقی مانده، مورد غفلت قرار گرفته و به آن ها عمل نمی شود. (۰/۵) بنابراین، بی حجابی زنان غرب نه تنها جایگاهی در اندیشه مسیحیت حقیقی ندارد؛ بلکه بازگشتی به سنت های مشرکانه قبل از حضرت مسیح (ع) محسوب می شود. (۰/۵) (درس ۱۲) ه) رسول خدا (ص) در منزل اوقات خود را سه قسمت می کرد. (۰/۵) قسمتی برای عبادت، (۰/۵) قسمتی برای اهل خانه (۰/۵) و قسمتی برای رسیدگی به کارهای شخصی... سپس آن قسمتی را که به خود اختصاص داده بود، میان خود و مردم تقسیم می کرد و مردم را به حضور می پذیرفت و به کارهایشان رسیدگی می کرد. (۰/۵) (درس ۸)

پاسخ امتحان شماره ۱۰

۱ الف) گزینه ۱۱ (۰/۵): آیه شریفه «قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ؛ بگو قطعاً نماز و عباداتم و زندگی و مرگم تنها برای خداست که پروردگار جهانیان است». بیانگر این حقیقت است که در برنامه روزانه باید تمامی اعمال ما برای رضایت خداوند و با هدف تقرب به او باشد. (درس ۱) ب) معاد لازمه حکمت الهی (۰/۵) (درس ۴)

نکته: این پیام از عبارت قرآنی «عَبَثًا: بیهوده (غیرحکیمانه)» برداشت می شود.

ج) ۱ خواب (۰/۵) ۲ معتقدان به معاد (پیروان ادیان الهی) (۰/۵) (درس ۳) / د) خوشبختی و سعادت (۰/۵) - مراقبت (۰/۵) (درس ۸) / ه) پیروی از خداوند (۰/۵) (درس ۹)

نکته: این موضوع از عبارت قرآنی «أَتَّبِعُونِي: از من پیروی کنید» برداشت می شود.

و) ۱ یاد خدا (۰/۵) ۲ دوری از گناهان (۰/۵) (درس ۱۰)

۲ الف) درست (۰/۵) (درس ۴) / ب) نادرست (۰/۵): حوادث مرحله اول قیامت در مورد پایان یافتن دنیا است. (درس ۶)

حواستون باشه: «آمادگی برای دریافت پاداش و کیفر» مربوط به مرحله دوم قیامت است.

ج) نادرست (۰/۵): در عالم برزخ هم نیکوکاران از لذت های آن برخوردار می شوند و هم بدکاران مجازات می شوند. اما این مجازات و پاداش، محدود بوده و حسابرسی اصلی و حقیقی در قیامت (پس از برزخ) رخ می دهد. (درس ۵) ۳ خیر (۰/۵)، اولاً خداوند دستور حجاب را برای زمان حضور زن در اجتماع و مواجهه وی با نامحرمان قرار داده است نه برای داخل خانه (۰/۵) زیرا حجاب چگونگی زن را هنگام حضور در اجتماع مشخص می کند. این حکم نه تنها سبب کاهش حضور زنان نمی شود، بلکه حجاب سبب می شود تا حضوری مطمئن و همراه با امنیت داشته باشند و از نگاه ناهلانی که در جامعه حضور دارند، ایمن باشند. (۰/۵) دوم آنکه ادعای خانه نشین کردن زنان و سلب آزادی آنان با نگاه قرآن و سیره پیشوایان دین ناسازگار است. (۰/۵) (درس ۱۲)

پاسخ امتحان شماره ۱۱

۱ الف) گزینه ۲ (۰/۵): در سوره مائده آیه ۹۱ می خوانیم: «شیطان می خواهد به وسیله شراب و قمار در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شمارا از یاد خدا و نماز باز دارد.» (درس ۲ و ۱۰)

حواستون باشه: کارهای شیطان در درس ۱۰ نیز آمده است. در آنجا هم شراب و قمار از ناحیه شیطان معرفی شده است.

ب) گواهی فرشتگان (۰/۵) (درس ۶)

نکته: عبارت قرآنی «حافظین... کاتبین» در مورد عملکرد فرشتگان در دنیا و در قبال انسان هاست که اولاً مراقب و محافظ ما هستند و ثانیاً اعمال ما را ثبت و ضبط می کنند.

ج) محاسبه و ارزیابی (۰/۵) (درس ۸)

نکته: کلیدواژه «حاسبوا»، بیانگر محاسبه نفس توسط خود انسان در دنیا و کلیدواژه «تُحاسبوا»، بیانگر محاسبه انسان توسط خداوند در قیامت است.

د) عشق و محبت شدید به خداوند (۰/۵) (درس ۹)

نکته: «أَشَدُّ حُبًّا: شدیدترین عشق» در مورد «وَالَّذِينَ آمَنُوا» به کار رفته است.

ه) ۱ تقوا (پاکی و پارسایی) (۰/۲۵) ۲ مسلمانان و پیروان ادیان پیش از اسلام (۰/۲۵) (درس ۱۰)

حواستون باشه: در بین ثمرات و کارکردهای نماز، تقوا وجود دارد که با ثمره روزه یکسان است.

و) با انجام گناه به جنگ با خدا رفتن (۰/۵) (درس ۱۱)

۲ الف) نادرست (۰/۵): اهداف فرعی برای زندگی انسان لازم و ضروری است و تنها زمانی مانع رسیدن به اهداف اصلی می شود که انسان به آن دل ببندد. (درس ۱)

حواستون باشه: هر جا در سؤالات اهداف فرعی را بی ارزش یا مانع رشد انسان معرفی کند، نادرست است.

ب) درست (۰/۵) (درس ۳ / ج) نادرست (۰/۵): یکی از ویژگی های برزخ، ارتباط میان دنیا و برزخ است. یکی از نشانه های این ارتباط این است که صدقه دادن و انفاق برای بازماندگان در سرنوشت آن ها تأثیر دارد. (درس ۵)

۲ ب) (۰/۲۵): اگر کسی به علت عذری مانند بیماری روزه نگیرد باید قضای همان روز را تا قبل از ماه رمضان سال بعد بگیرد. اگر بعد از ماه مبارک رمضان عذر او برطرف شود و تا رمضان آینده عمداً قضای روزه را نگیرد باید هم روزه را قضا کند و هم برای هر روز یک مُد (تقریباً ۷۵۰ گرم) گندم و جو و مانند آن ها به فقیر بدهد. (۰/۷۵) (درس ۱۰)

۴ الف) گزینه ۲ (۰/۵): پیامبران و امامان چون ظاهر و باطن اعمال انسان ها را در دنیا دیده اند و از هر خطایی مصون و محفوظ اند، بهترین گواهان قیامت اند. (درس ۶)

۸ الف) هر عملی یک جنبه ظاهری و یک جنبه باطنی دارد. (۰/۲۵)
جنبه ظاهری بعد از عمل از بین می رود؛ اما جنبه باطنی هرگز از بین نمی رود و در روح هر انسانی باقی می ماند. (۰/۲۵) هر عملی که ما در زندگی دنیوی انجام می دهیم، حقیقت و باطن آن عمل در جهان آخرت به صورت زشت یا زیبا، لذت بخش یا دردآور مجسم می شود و انسان خود را در میان باطن اعمال خود می بیند. (۰/۲۵) پس آنچه در روز قیامت به عنوان پاداش یا کیفر به ما داده می شود، عین عمل ماست. (۰/۲۵) مثلاً کسی که مال یتیم را به ناحق می خورد، (۰/۲۵) اگر باطن و چهره واقعی عمل او در همین دنیا برملا شود، همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است؛ (۰/۲۵) اما در دنیا این آتش آشکار نمی شود و هنگامی که او وارد جهان آخرت می شود و پرده ها کنار می رود، (۰/۲۵) حقیقت و باطن عمل عیان می گردد و آتش از درون او زبانه می کشد. (۰/۲۵) (درس ۷)

مشاوره: در سؤالات تشریحی می بایست در صورت وجود مثال حتماً مثال هم بزنید.

ب) بدکاران از مشاهده گواهی اعضای خویش به شگفت می آیند (۰/۲۵) و خطاب به اعضای بدن خود با لحنی سرزنش آمیز می گویند (۰/۲۵) که چرا علیه ما شهادت می دهید؟ (۰/۲۵) اعضای بدن آن ها می گویند: ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن آورد. (۰/۲۵) (درس ۶)

ج) اگر می خواهیم محبت خداوند در دلمان خانه کند، باید محبت کسانی که رنگ و نشانی از او دارند و خداوند محبت و دوستی آنان را به ما توصیه کرده، در دل جای دهیم (۰/۲۵). هر میزان که این علاقه بیشتر و قوی تر باشد، محبت ما نیز به خدا افزون تر می شود (۰/۲۵). انبیا و اولیای الهی و مجاهدان راه حق و آنان که در مسیر زندگی خدا حرکت کردند، دوستان خداوند هستند (۰/۲۵) و برترین این دوستان، رسول خدا (ص) و اهل بیت ایشان (ع) می باشند که با تمام وجود به خدا عشق ورزیدند و زندگی خود را در اطاعت کامل خداوند سپری کردند. (۰/۲۵) (درس ۹)

د) کسی که غسل بر او واجب است، اگر عمداً تا اذان صبح غسل نکند (۰/۲۵) یا اگر وظیفه اش تیمم است، عمداً تیمم نکند، نمی تواند روزه بگیرد (۰/۲۵) البته اگر سهل انگاری کند و غسل نکند تا وقت تنگ شود (۰/۲۵)، می تواند با تیمم روزه بگیرد و روزه اش صحیح است؛ اما در مورد غسل نکردن، معصیت کرده است. (۰/۲۵)

مشاوره: در کتاب دین و زندگی پایه دهم، مبحث «احکام روزه» بسیار مهم است. باید این احکام را موبه مو بخوانید و سعی کنید خودتان را در آن موقعیت ها قرار دهید تا در ذهنتان ماندگار گردد.

ه) انسان عفیف، چه مرد و چه زن، خود را کنترل می کند (۰/۲۵) و آراستگی خود را در حد متعادل نگه می دارد (۰/۲۵) و به تبرج دچار نمی شود. (۰/۲۵) انسان عفیف زیبایی ظاهری خود را وسیله خودنمایی و جلب توجه دیگران قرار نمی دهد (۰/۲۵) و اجازه نمی دهد که به شخصیت انسانی او اهانت شود. (۰/۲۵) او حیا می کند (۰/۲۵) که برخی افراد به خاطر اموری سطحی و کوچک، زبان به تحسین و تمجید او بکشایند (۰/۲۵) و به او به عنوان ابزاری برای لذت جویی نگاه کنند. (۰/۲۵) (درس ۱۱)

دین و زندگی ۱

رشته تجربی و ریاض

مجموعه کتابهای

- خلاصه درس‌های نموداری و کاربردی
- بیان نکات مهم و پرتکرار امتحانی
- بررسی مطالب اصلی هر درس برای مرور و جمع‌بندی

3x1
ویژہ امتحانات
۱۴۰۵

قیمت بسته بیست و یک
۲۷۵۰۰۰ تومان

مهر و ماه

هو مان

(درس ۱۱)

اشعار مهم

ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟

چه کنم با که توان گفت که او

به گفت انبیا از خواب برخیز»

این نکته رمز اگر بدانی، دانی

پیام‌ها: بیانگر معیار ارزش انسان

خلاصه درس

درس اول

جهان هدفمند

- در پس خلق تک تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است (آفرینش جهان حکیمانه است)؛ زیرا خالق آن ها خدایی حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی دهد.
- تفاوت های میان انسان و سایر موجودات در رسیدن به هدف: انسان به صورت اختیاری و توقف ناپذیر و حیوان به صورت غریزی و توقف پذیر و گیاه به صورت طبیعی و توقف پذیر است.
- منشأ تفاوت در اهداف: بینش، نگرش و نوع نگاه و اندیشه خاص هر فرد می باشد.
- انواع هدف: ۱ اهداف اصلی: دائمی و ضروری ۲ اهداف فرعی: موقتی و ضروری
- برترین هدف: هدفی که جامع باشد و دربردارنده اهداف دیگر نیز باشد.
- افراد زیرک و هوشمند: افرادی که اهداف خود را به گونه ای انتخاب می کنند که جامع باشد، یعنی با یک تیر چند نشان بزنند.

درس دوم

- خودشناسی: یعنی شناخت سرمایه ها، توانایی ها و استعداد های خود و همچنین شناخت موانع حرکت انسان در مسیر عبودیت.
- سرمایه های انسان
 - قدرت تفکر و تعقل
 - قدرت اختیار و انتخاب
 - سرشت خدا آشنا و خداگرا
 - گرایش به نیکی ها و بیزاری از بدی ها (شناخت فطری خوب و بد)
 - نفس لّوامة (وجدان اخلاقی)
 - هدایت الهی به وسیله پیامبران و پیشوایان (سرمایه بیرونی)
- موانع رسیدن به هدف
 - نفس اماره (درونی): عاملی درونی که انسان ها را برای رسیدن به لذت های زودگذر دنیایی، به گناه دعوت می کند و از پیروی از عقل و وجدان باز می دارد.
 - شیطان (بیرونی): عاملی که خود را برتر از آدمیان می پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. تنها کار شیطان، وسوسه کردن و فریب دادن است.

درس سوم

دیدگاه ها در مورد وقوع معاد

- ۱ اعتقاد به معاد: مرگ مانند غروبی برای جسم و تن و طلوعی درخشان تر برای روح است.
 - پیامدهای اعتقاد به معاد
 - نشاط و امید و انگیزه برای زندگی و کار و بهره مندی از همت خستگی ناپذیر
 - نهراسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری در راه خدا
- ۲ انکار معاد: حقیقت وجودی انسان، جسم و تن است، پس مرگ به معنای بسته شدن دفتر عمر انسان و برابر با پوچی و نیستی است.
 - پیامدهای انکار معاد
 - یأس و ناامیدی و بی ارزش شدن زندگی دنیا به علت میل به جاودانگی
 - غفلت از مرگ برای فراموشی مرگ و آینده پیش رو و فرو رفتن در گرداب آلودگی ها
 - برخی معتقدان معاد عملکردشان شبیه منکران معاد است؛ چرا که به علت فرو رفتن در هوس ها این قبول داشتن، به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده است.

درس چهارم

دفع خطر احتمالی

- ضرورت دفع خطر احتمالی: انسان در مواقعی که احتمال خطر یا خسارتی در میان باشد، سعی می کند جلوی خسارت احتمالی را بگیرد و احتیاط کند.
- استدلال های امکان معاد
 - اشاره به پیدایش نخستین انسان
 - اشاره به نمونه هایی از زنده شدن مردگان: ماجرای عزیر نبی (ع)، پیامبر قوم بنی اسرائیل
 - اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت (رستاخیز طبیعت)
- استدلال های ضرورت معاد
 - حکمت الهی: خلق هر موجود برای هدف شایسته و اعطای امکانات رسیدن به آن هدف
 - عدل الهی: خداوند وعده داده است که هر کس را به آنچه استحقاق دارد برساند و حق کسی را ضایع نکند.

درس پنجم

عالم برزخ

- برزخ به معنای فاصله و حایل میان دو چیز است و عالم برزخ نیز جهانی میان زندگی دنیایی و حیات اخروی است که شروع آن همزمان با مرگ و پایان آن همزمان با شروع قیامت است.
- ویژگی های عالم برزخ
 - ۱ وجود حیات: حقیقت وجود انسان، یعنی روح توسط فرشتگان «توفی» می شود.
 - ۲ وجود شعور و آگاهی
 - گفت و گوی فرشتگان با انسان
 - سخن گفتن پیامبر (ص) با کشته شدگان جنگ بدر
 - ۳ وجود ارتباط برزخ با دنیا
 - بسته نشدن پرونده اعمال: پرونده برخی اعمال انسان با مرگ بسته نمی شود و امکان افزایش و کاهش اعمال نیک و بد آن وجود دارد.
 - دریافت پاداش خیرات بازماندگان
 - ارتباط متوفی با خانواده
- آثار اعمال در قرآن کریم
 - آثار ماتقدم: مربوط به برخی از اعمال که محدود به دوران زندگی انسان است.
 - آثار ماتأخر: مربوط به اعمالی که آثار آن بعد از مرگ نیز باقی می ماند.

درس ششم

مراحل وقوع قیامت

الف مرحله اول قیامت

- شنیده شدن صدایی مهیب
- مرگ اهل آسمان ها و زمین
- تغییر در ساختار زمین و آسمان ها

ب مرحله دوم قیامت

- زنده شدن همه انسان ها (حیات مجدد انسان ها)
- کنار رفتن پرده از حقایق عالم
- برپاشدن دادگاه عدل الهی
- دادن نامه اعمال
- حضور شاهدان و گواهان
- پیامبران و امامان (بهترین گواهان قیامت)
- فرشتگان الهی
- اعضای بدن انسان ها